

Oppgavehefte

Utstillingen *Med pennen på strupen* dokumenterer norske avis- og karikaturtegningers plass i offentligheten gjennom historien. Den første delen handler om to tegnere som het Ragnvald Blix og Olaf Gulbransson, mens den andre delen viser fram tegninger som ligger nærmere vår egen tid.

Bruk dette oppgaveheftet til å utforske utstillingen!

Navn: _____

Post 1: Satiretegninger og Simplicissimus

Start turen foran plakaten «Med pennen på strupen», og følg postene nedover langs midtgangen.

Foto: Nasjonalbiblioteket

- 1) Hva er ofte formålet med satiretegninger?
- 2) Nevn to faktorer som truer satiretegnerenes posisjon i dag.
- 3) Satiretegninger og *karikaturer* henger tett sammen. Hva er en karikatur?
- 4) Hva var Simplicissimus, og når ble det grunnlagt?
- 5) Her ser du Simplicissimus sin logo. Hva skulle den røde bulldoggen symbolisere?

Tegning: Thomas
Theodor Heine

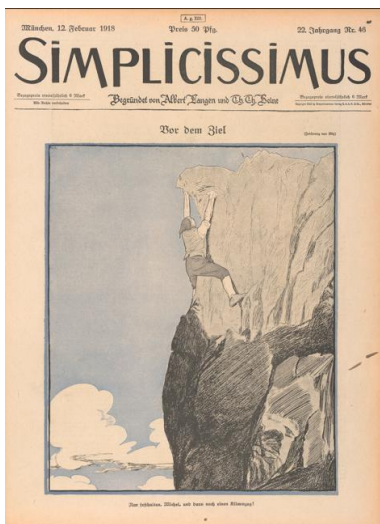
- 6) Gå til filmen som viser bokbålet i Nazi-Tyskland i 1933. Hva tror du var intensjonen med å brenne bøker, aviser og tegninger? Hvordan påvirket dette ytringsfriheten på den tiden? Begrunn svaret ditt.
- 7) Tegneren Ragnvald Blix trosset nazistene, og fortsatte med sine satiretegninger under 2. verdenskrig. Se på noen av hans tegninger ved siden av skiltet «Illegale tegninger». Nevn to personer Blix har karikert i disse tegningene.

Post 2: Norske satiretegnere – Olaf Gulbransson og Ragnvald Blix.

Svarene på disse spørsmålene finner dere langs de to veggene som er markert «Olaf Gulbransson» og «Ragnvald Blix».

- 1) Olaf Gulbransson var en Norges største tegnere. Hvilke andre kjente nordmenn var i hans omgangskrets?
- 2) Hvilken berømt norsk dramatiker tegnet Olaf G. to karikaturer av på startet av 1900-tallet?
- 3) Hva het satiremagasinet Olaf G. ble headhundet til i 1902?
- 4) Hva pleide Ragnvald Blix og kompisen Einar Skavlan å tegne karikaturer av i skoleavisa Brage?
- 5) Finn denne tegningen av «Deutscher Michel» (=tyske Ola Nordmann), og les om historien bak den. Hva var Blix sitt budskap med denne satiretegningen?

Tegning: Ragnvald Blix

- 6) I 1919 startet Blix et nytt, nordisk satiremagasin. Hva het det?

Post 3: Satirens evige dilemmaer – eldre og nyere tegninger.

Svarene på disse spørsmålene finner du området bak plakaten «Satirens evige dilemmaer».

1) Her finner du tegninger av mange kjente fjes! Skriv ned navnet på fem kjente personer du finner en tegning av i dette rommet. Husk at du kan åpne skuffene for flere tegninger.

2) Gode satiretegninger skal helst sparke oppover. Hva betyr det «å sparke oppover»?

3) Hvem har Marvin Halleraker tegnet på tegningen under overskriften «Å sparke oppover», og hva kan budskapet i denne karikaturen være?

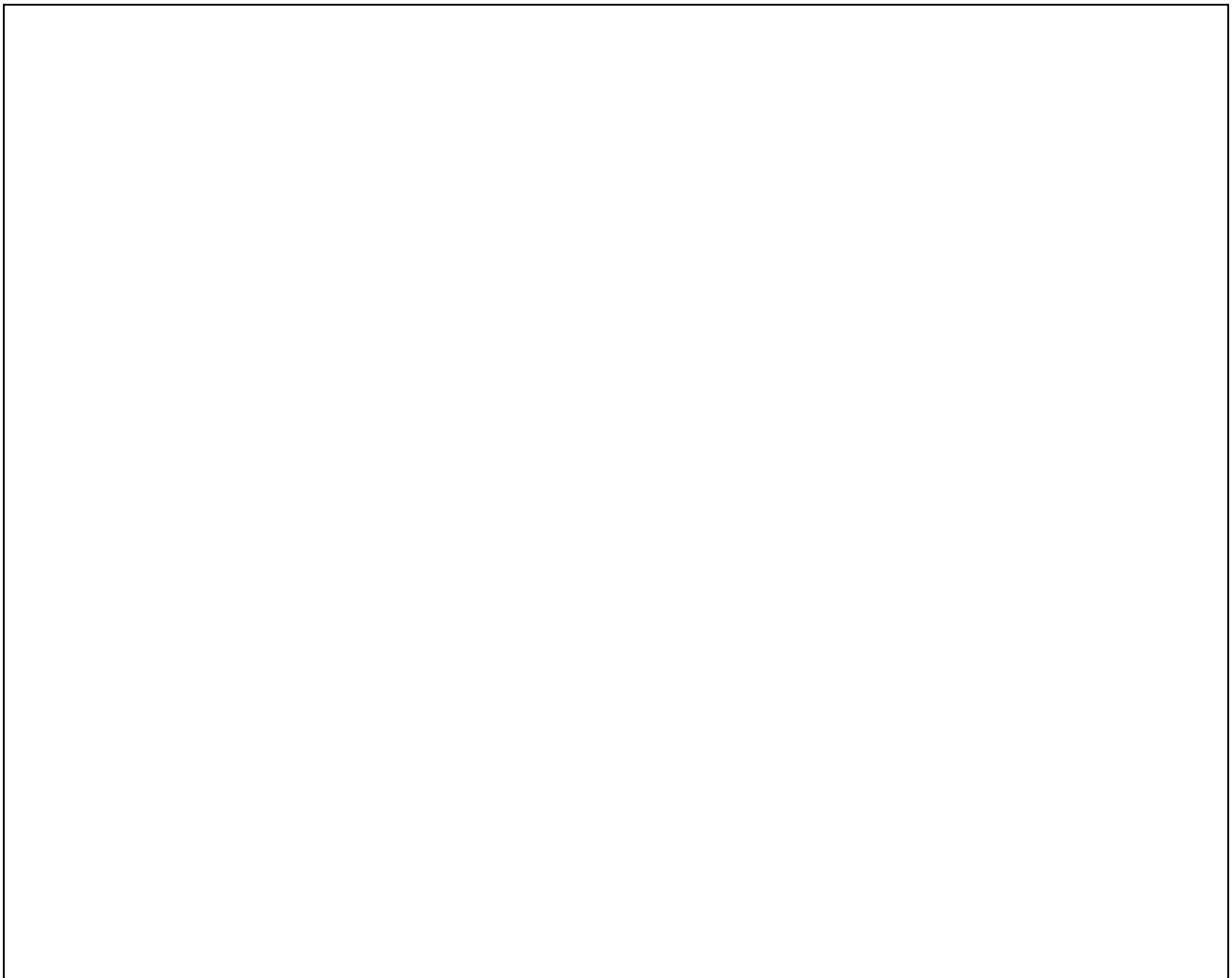
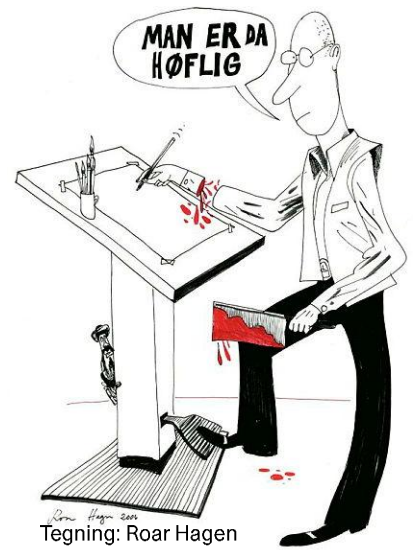
4) Hva var det som forårsaket konflikt i den såkalte karikaturstriden? Hvilke konsekvenser fikk denne striden til slutt for satiretegnere i 2015?

5) Gå til skuffseksjonen med tittelen «Karikaturer til debatt». Her finner du tegninger som har provosert og skapt reaksjoner. Flere av disse har blitt klaget inn til Pressens Faglige Utvalg (PFU). Hvor mange tegninger har blitt felt i PFU i norsk historie?

6) Gå til Tord Torpe sin tegning under overskriften «Over streken?». Hvorfor ble denne tegningen klaget inn til PFU? Synes du tegningen er problematisk?

Min karikaturtegning

Ekstra tid? Tegn din egen karikaturtegning, da vel!
Husk at satiren skal sparke oppover. Bruk gjerne et de vedlagte bildene som inspirasjon.

Donald Trump
Foto: Wiki.commons

Jonas Gahr Støre
Foto: Wiki.commons

